

Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar
23 Aralık 2019 Pazartesi

Piyasalarda Bugün

Küresel piyasalarda risk iştahındaki temkinli iyimserlik devam ediyor. Cuma günü gelişmiş ekonomilerde açıklanan az sayıda veri dünya ekonomisindeki ılımlı toparlanmayı teyit ederken ABD-Çin ticaret görüşmelerine yönelik olumlu gelişmeler riskli varlıkları destekliyor. Dünya genelinde Cuma günü hisse senetleri pozitif kapatırken güvenli limanlara yönelik talep ivme kaybetti. Bu ortamda Türk finansal varlıklar küresel eğilimlerle uyumlu bir seyir izlediler. Hisse senetlerinde %0,5 yükseliş yaşanırken, TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında %0,3 değer kazandı. Risk iştahındaki iyileşme ile uzun vadeli tahvil faizlerinin bir miktar gerilediği görüldü. Asya piyasaları yeni haftaya geçen haftadan kalan iyimserlikle başlarken hafta içinde Noel tatili nedeniyle gündemin sakin olması bekleniyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB) Kasım ayı merkezi yönetim brüt borç stoğu ve kamu finansmanı istatistiklerini yayınladı. Buna göre, 2018 sonunda 1 trilyon 67,1 milyar TL olan merkezi yönetim brüt borç stoğu Kasım 2019 sonunda 1 trilyon 274,2 milyar TL olarak gerçekleşti. Kasım sonu itibarıyla toplam borç stokun 646,1 milyar TL'si TL cinsinden oluşurken 628 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluşuyor. Bununla birlikte, Kasım'da merkezi yönetim bütçesi kalıcı nitelikte olmayan gelir ve giderlerden arındırılmış IMF tanımlı faiz dışı dengede 12,8 milyar TL fazla oluştu. Bakanlık, geçtiğimiz günlerde faiz dışı fazlanın 15,2 milyar TL olduğunu açıklamıştı.

Tüketici güven endeksi 2019 yılını zayıflayarak tamamladı. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Aralık ayında bir önceki aya göre %1,9 oranında azalarak Kasım ayındaki 59,9'dan 58,8'e geriledi. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi Aralık'ta %2,1 oranında azalırken, genel ekonomik durum beklentisi endeksi %2,5 oranında düştü.

TBMM'de 2020 yılı bütçesi 159 red oyuyla karşılık 329 kabul oyuyla kabul edildi.

Takvim

- 23-Ara** TÜİK, İnşaat maliyet endeksi, Ekim ABD, Yeni konut satışları, Kasım
- 24-Ara** Euro Bölgesi, Yarım gün ABD, Yarım gün
- 25-Ara** TÜİK, Sektörel güven endeksleri, Aralık Euro Bölgesi, Tatil ABD, Tatil
- 26-Ara** TCMB, Reel kesim güven endeksi, Aralık TCMB, İmalat sanayi KKO, Aralık Euro Bölgesi, Tatil

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BİST-100	111,177	0.52%	4.30%	21.81%
BİST-30	135,160	0.54%	2.90%	18.21%
XUSIN	134,153	1.16%	7.29%	27.92%
XBANK	156,000	0.64%	3.48%	32.50%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	5.9389	-0.04%	4.33%	12.25%
Euro/TL	6.5789	-0.42%	4.79%	8.70%
Sepet Kur*	6.2587	-0.31%	4.65%	10.31%
Euro/Dolar	1.1078	-0.38%	0.57%	-3.41%
Dolar/JPY	109.44	0.06%	0.68%	-0.11%
DXY	97.6900	-0.03%	-0.59%	1.55%
* %50 Dolar/TL + %50 Euro/TL				

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	11.97%	11.95%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	12.53%	12.73%
TR - Eurobond (17 Şubat 2045)	6.51%	6.55%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.91%	1.91%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
22 Nisan 2020	5.125%	100.75	2.731%
18 Mayıs 2021	4.875%	101.14	4.024%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1477.95	-0.07%	1.09%	15.22%
Reuters/Jefferies CRB*	195.83	-0.04%	2.52%	11.25%
Brent (Dolar/varil)	66.14	-0.33%	3.57%	21.29%
Doğalgaz (TL/stdm3)	2.33	-3.82%	-5.03%	-23.84%
* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index				

Piyasalarda Bugün

Kasım'da kurulan şirket sayısında artış kaydedilirken kapanan şirket sayısı azaldı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerine göre, Kasım'da geçen yılın aynı ayına göre kurulan şirket sayısı %10,19 artarken, kapanan şirket sayısı %1,2 azaldı.

Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararına göre, motorlu taşıtlar vergisinde 2020 yılında uygulanacak yeniden değerlendirme oranı %12 olarak belirlenirken, vergi, harç ve cezalarda 2020 yılı için yeniden değerlendirme oranı %22,58 seviyesinde açıklandı.

ABD'nin 2019 üçüncü çeyrek GSYH verilerinde önemli bir revizyon yapılmazken enflasyon göstergeleri tahminlerle uyumlu geldi. Daha önce %2,1 olarak açıklanan GSYH üçüncü çeyrek yıllıklandırılmış büyüme oranı teyit edildi. Bununla birlikte, çekirdek bireysel harcamalar fiyat endeksi (PCE) Kasım'da bir önceki aya göre %0,1 artışla beklentiler dahilinde gelirken yıllık çekirdek PCE enflasyonu Ekim'deki %1,7'den %1,6'ya yavaşladı. Aynı zamanda ülkede Kasım'da bireysel gelirler bir önceki aya göre %0,3 olan beklentilerin üzerinde %0,5 artarken, bireysel harcamalarda artış %0,4 olarak gerçekleşti.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği Başkanı Tefvik Keskin, yaklaşık bir yıl önce konkordato ilan eden Yörsan Gıda'ya talip olduklarını bildirdi. Keskin, şirketin durumunun başta Güney Marmara ve Ege olmak üzere tüm Türkiye'de süt sektörünü etkilediğini belirtirken, Yörsan'a hissedar olmaları halinde süt üreticilerinin ürünlerini daha iyi satabilme imkanına sahip olacaklarını sözlerine ekledi.

Türkiye Sağlık Endüstrisi İşverenleri Sendikası (SEİS) Yönetim Kurulu Başkanı Metin Demir, tıbbi cihaz sektöründe ödeme sorununun sürdüğünü belirterek, 5 milyar lira civarındaki birikmiş alacaklarının sektörün devamlılığı için ödenmesini talep etti. Birikmiş alacaklar kadar Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) fiyatlarının da kendileri için önemli olduğunun altını çizen Demir, "SUT fiyatlarında 10-12 yıldan bu yana ciddi bir artış olmadı. Geçtiğimiz dönemde bir miktar iyileştirildi. Biz SUT fiyatlarında dinamik bir yapı öneriyoruz. Döviz artış ve düşüşleri yansıtılabilir olmalı." ifadelerini kullandı. Demir, sektör olarak Türkiye'nin tıbbi cihaz ihtiyacının %20'sini karşıladıklarını, kamuda kullanılan ithal tıbbi malzeme listesinin kendileriyle paylaşılması halinde ithal birçok ürünü Türkiye'de üretebileceklerini dile getirdi. Demir, sektörün 2003'te 14 milyon dolar olan ihracatının 2018'de 570 milyon dolara ulaştığını söyledi. Bu artışta birçok unsurun etkisinin olduğuna işaret eden Demir, "Bunların başında satılabilir fiyat, satılabilir kalite geliyor. Biz bunu AB müktesebatıyla yakaladık. CE belgesi yeni pazarlara girmemizi kolaylaştırdı. Söz konusu dönemde ürün ve ülke çeşitliliğimizi arttırdık. İhraç ettiğimiz ürünler arasında ağırlıklı tıbbi sarf malzemeleri bulunuyor. Bunun yanında ameliyat masaları, lambaları, sterilizasyon, röntgen ve böbrek taşı kırma cihazları gibi biyoteknolojik ürünler var. Üretime ve ihracata destekler bu dönemde yüksek. Bunu fırsata çevirmek istiyoruz. Tıbbi cihaz sektörü olarak 2023'te ihracatta 2 milyar doların üzerine çıkarak, ülke ihracatının %1'ini gerçekleştirmeyi hedefliyoruz." şeklinde konuştu.

Teknopark Ankara sivil İHA'lar için test merkezi kuracak. İvedik OSB Bölge Müdürü Fatih Öztepe, OSB'nin büyük ortağı olduğu Teknopark Ankara'nın sivil amaçlı kullanılacak insansız hava araçları için test merkezi kuracağını belirterek, "Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden (SHGM) gerekli izinleri aldık." dedi. İHA'ların artık sadece askeri amaçlı değil sivil yaşamda da kullanıldıklarını anlatan Öztepe, sivil İHA'lar için Ankara'da kurulacak olan test merkezinin 50 kilometrelik bir alanı kapsadığını ifade etti. Teknoparkın 2023 hedefleri arasında 50 milyon dolar ihracat ve istihdamı 2 bin 200 kişiye ulaştırmanın yer aldığı belirtildi.

Tütün artık TIR'la taşınmayacak. TIR'la yapılan taşımacılığı düzenleyen mevzuatta değişikliğe gidildi. Ticaret Bakanlığı'nın "Gümrük Genel Tebliği'nde (TIR İşlemleri) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ"i Resmi Gazete'de yayımlanarak, yürürlüğe girdi. TIR karnesi himayesinde taşınmasına izin verilmeyen eşyalar arasına nargile tütünleri ve net muhtevası 500 gramı geçmeyen ambalajlarda pipo tütünleri ile sigaralık tütünler eklendi. TIR Sözleşmesi'nde yapılan değişiklik uyarınca, TIR Karnesi takibat sürecinde kefil kuruluşu, eşyanın yurt dışı edildiğinin veya varış gümrük idaresine boşaltıldığının ispatı için verilen süre 3 aydan 1 aya düşürüldü.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Termal Sağlık ve Turizm Derneği (TESTUD) Başkanı Yavuz Yılık, Türkiye'deki termal tesislere yıl boyunca 750 bini yabancı olmak üzere 3 milyon civarı turist geldiğini ve yaklaşık 1 milyar dolarlık gelir sağlandığını belirtti. Yılık, "Her şey dahil konaklama sisteminde ortalama 650-750 dolar arasında harcayan turist, alternatif turizmlerdeki harcamaları 1.000 doların üzerine çıkıyor. Dolayısıyla ülkemizin termal sağlık ve alternatif turizm dallarına da ağırlık vermesi gerekiyor." dedi. Türkiye'deki yaşlı ve engelli bakım tesislerini, yabancı sigorta şirketleri ve sağlık kurumlarına, yurt içi ve yurt dışı eğitim tanıtım faaliyetleri düzenleyerek, komşu ülkeler başta olmak üzere tüm dünyaya tanıtmak için gayret ettiklerini dile getiren Yılık, bu kapsamda yıl boyunca başta Rusya olmak üzere çok sayıda ülkeye ve şehre tanıtım ziyaretleri gerçekleştirdiklerini anlattı. Türkiye'yi, termal turizm amacıyla en fazla Çin, Almanya, Güney Kore, Japonya, Rusya, ABD, İngiltere, Malezya, İspanya, Brezilya, Azerbaycan, Norveç, Lüksemburg, Çekya, KKTC, Gürcistan, Türkmenistan, Kuveyt, Bahreyn ve İran vatandaşlarının ziyaret ettiğine dikkati çeken Yılık, ulaşım noktasında havalimanlarına yakınlığı ve hizmete erişiminin kolaylığından dolayı en şanslı illerin Bursa, Denizli, Yalova, Ankara, Dalaman, İstanbul ve İzmir olduğunu bildirdi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) tarafından düzenlenen 10. IICEC Enerji Konferansı açılışında bir konuşma yaptı. Bakan Dönmez, yaptığı konuşmada, dünyada giderek artan sera gazı emisyonlarının ancak Ar-Ge ve inovasyonla önlenilebileceğini söyledi. Bakanlık olarak bu konuda bir Ar-Ge stratejisi başlattıklarını dile getiren Dönmez, dünyada kömür tüketiminin arttığını ve temiz kömür teknolojileri konusunda daha fazla Ar-Ge çalışması yapılması gerektiğini vurguladı. Dönmez, elektrik piyasalarının bir dönüşüme ihtiyacı olduğunu belirterek, "Türkiye'de teknolojiyi alan ve kullanan değil, üreten ve ihraç eden bir ekosistemi inşa etmek zorundayız. Elektrikliğini tamamen yenilenebilir enerji kaynaklarından kullanmak isteyen tüketicilerimiz için yeni bir tarife modeli çalışmasını başlattık. Bu tarifeyle vatandaşlarımız istedikleri takdirde sadece yenilenebilir enerji tüketebilecek." ifadelerini kullandı.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı Dr. Fatih Birol 10. IICEC Enerji Konferansı'nda Dünya Enerji Görünümü 2019 Raporu'nun (World Energy Outlook 2019) sunumunu gerçekleştirdi. Birol; kömürün dünyada hala ciddi bir enerji kaynağı olduğunu ve son 19 yılda dünyada kömür tüketiminin %65 arttığını söyledi. Birol ayrıca; petrol, doğal gaz, kömür ve diğer kaynaklar olmak üzere enerjide bolluk dönemine girildiğine işaret etti. Enerji sektöründe gelecek trendinin elektrifikasyon ve enerji verimliliği olduğunu vurgulayan Birol, bu nedenle dünyanın büyük petrol ve gaz şirketlerinin artık portföylerine elektriği eklediğini söyledi. İklim değişikliğiyle mücadele için yapılan araştırmalar ve alınan kararlara rağmen emisyonların giderek arttığını kaydeden Birol, karbondioksit emisyonlarının tarihi bir seviyede olduğunu ve 2018'de enerji verimliliği artışının son 10 yılın en kötü dönemini geçirdiğini belirtti. Sıcaklık artışının 2 derecenin altında tutulabilmesi için daha fazla yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, nükleer ve hidrojen yatırımının yapılması gerektiğini de sözlerine ekledi.

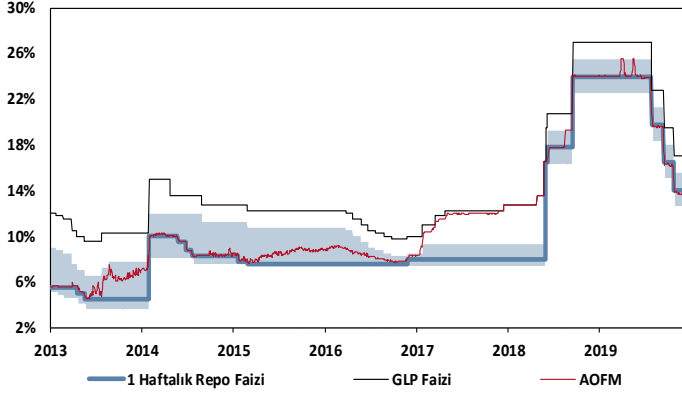
Garanti BBVA Genel Müdür Yardımcısı Ebru Dildar Edin, 10. IICEC Enerji Konferansı'nda konuştu. Ebru Edin, geçmiş dönemde doğal gaz, kömür gibi yatırımları finanse etmelerine rağmen, gelinen noktada bunları isteseler de finanse edemeyecekleri duruma geldiklerini kaydetti. 2020 sonunda süresi dolacak olan YEKDEM düzenlemesinin, para birimi euro olacak şekilde sürmesi gerektiğini savunan Edin, bunun gerekçesi olarak yatırımlarda kullanılacak makine-ekipmanların Avrupa'dan gelecek olması ile Avrupa'da düşük faiz oranlarının devam edecek olmasını gösterdi. Bununla birlikte Türk bankalarının geçmişte kaynaklar el vermediği için 10 yıl ilerisine kredi veremediği fakat bugün çok daha uzun vadeli krediler kullanılabileceğini de kaydeden Edin, bu nedenle sağlanan destek tutarları düşük de olsa YEKDEM düzenlemesinin süresinin en azından 15 yıl olması gerektiğini sözlerine ekledi.

2020 yılında elektrikte kapasite mekanizmasından 20'si kömür, 15'i doğal gaz ve 10 tanesi hidroelektrik toplam 45 santral faydalanacak. Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) 2020 yılında elektrik kapasite mekanizmasından faydalanacak olan santrallerin listesini güncelledi. Buna göre listeye, Lüleburgaz Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali ile Kadıncık-1 ve Kadıncık-2 hidroelektrik santralleri eklendi.

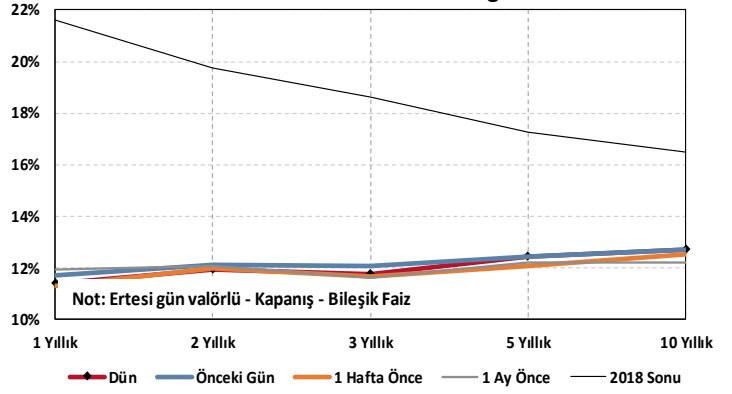
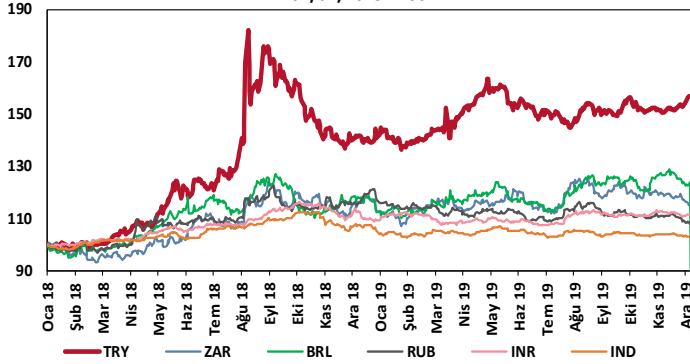
Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Türkiye sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracına başladı. Boru hattı şebekesi üzerinden doğal gaz satan, boru hattına henüz bağlanmamış kullanıcılara ise LNG ulaştırılan ve satan Aygaz, Türkiye'den LNG ihracatı gerçekleştiren ilk şirket oldu. Komşu ülkelerden gelen yoğun LNG talebi üzerine çalışmalarını genişleten Aygaz Doğal Gaz, ilk ihracatını karayolu ile Bulgaristan'a yaptı.

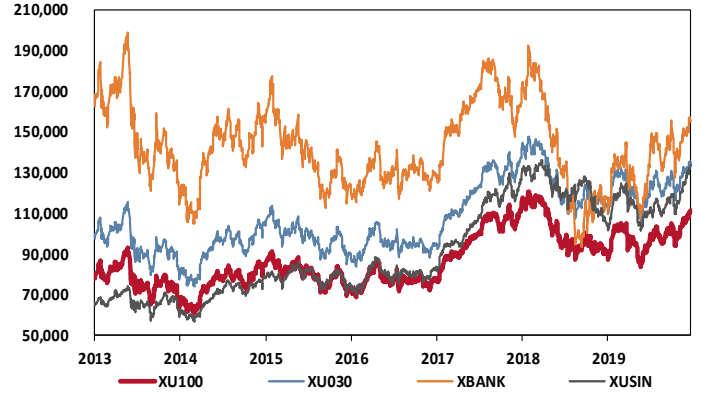
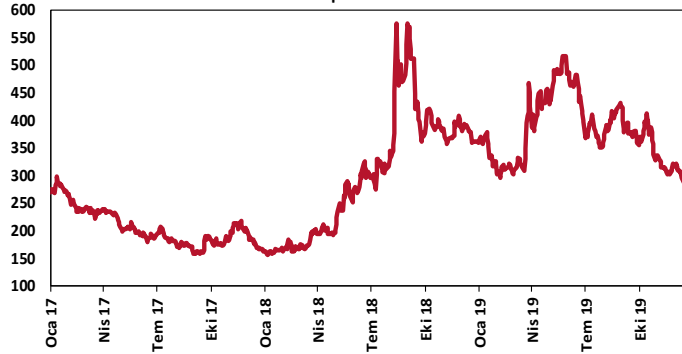
TCMB Faiz Koridoru

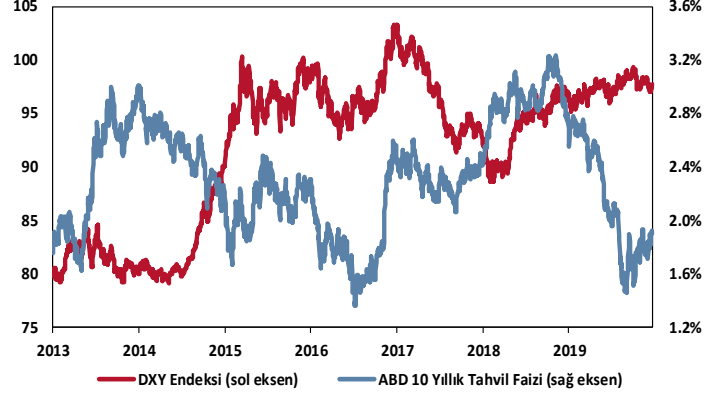
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

GOÜ Para Birimleri / USD
01/01/2018 = 100

Hisse Endeksleri

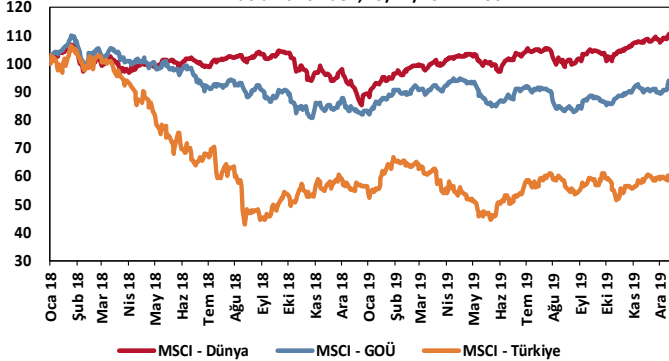
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

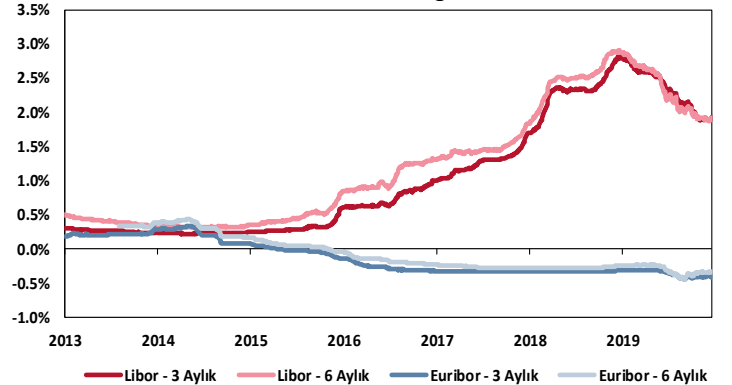

MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 29/12/2017 = 100

Küresel Gösterge Faizler

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

2019 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr